

CZU 343.51:94

ELONGAȚIA ISTORICĂ A INCRIMINĂRII FAPTEI DE FABRICARE SAU PUNERE ÎN CIRCULAȚIE A SEMNELOR BĂNEȘTI FALSE SAU A TITLURILOR DE VALOARE FALSE

Anna PALNIȚCHII

drd., specialitatea Drept penal și execuțional penal,
Universitatea de Stat „Dimitrie Cantemir” (anul III)

În acest articol sunt analizate sub aspect istoric faptele ce privesc contrafacerea monetară, fie contrafacerea titlurilor de valoare. În prim-plan sunt scoase în evidență tipurile de monede existente de-a lungul întregii istorii, începând cu perioada care a avut loc înaintea erei noastre. Articolul reliefează cele mai importante texte de legi, care incriminau contrafacerea de monedă în perioada timpurie, precum și tipurile de pedepse ce se aplicau persoanelor ce le săvârșeau. În acest articol s-au cercetat cele mai mari falsuri monetare în perindarea istoriei. Iar în cele din urmă sunt accentuate principalele evenimente ce s-au desfășurat la nivel internațional cu ocazia diminuării acestui fenomen.

Cuvinte-cheie: fals, monedă, titluri de valoare, trocul, ev mediu, epoca modernă.

HISTORICAL ELONGATION OF THE CRIMINALISATION OF THE ACT OF MANUFACTURE OR PUTTING INTO CIRCULATION THE FALSE MONEY SIGNS OR FALSE SECURITIES

Anna PALNIȚCHII

PhD student, Speciality Criminal Law and Executional Law,
State University „Dimitrie Cantemir” (year III)

In this article, the facts relating to monetary counterfeiting or counterfeiting of securities are analysed in historical terms. In the foreground are highlighted the types of coins that exist throughout history, starting with the period that took place before our era. The article highlights the most important texts of laws, which criminalized counterfeiting of currency in the early period, as well as the types of punishments that applied to the persons who committed them. In this article, the greatest counterfeits in history were investigated. Finally, the main events that took place at international level in the event of the reduction of this phenomenon are accentuated.

Keywords: counterfeit, currency, securities, barter, middle ages, modern age.

Introducere. Falsurile monetare au evoluat o dată cu apariția primelor mijloace de plată în cadrul operațiunii economice de schimb, reprezentând cea mai importantă funcție până în prezent- cea de plată. Problema falsificării banilor este indispensabil legată de istoria acestora și de reflectarea principalelor forme pe care aceștia le-au îmbrăcat[1, p.169]. În diferite societăți, banii îmbrăcau forme diverse, specifice naționalității și, care, o dată apărute s-au aflat în permanente schimbări. Trebuie de accentuat că banii reprezintă o instituție creată de către societate, ci nu una creată de către stat. Aceștia au apărut în momentul când o societate atingea un anumit grad de dezvoltare. Momentul exact al apariției banilor, precum și al falsurilor monetare, este practic insesizabil. Știm doar că acest

lucru s-a petrecut într-un trecut îndepărtat, încă înaintea erei noastre, atunci când oamenii au simțit nevoia unui „instrument” care să-i ajute în schimbul de produse[2, p.8].

Cuprins. Prima operațiune, apărută cu mult timp înaintea erei noastre, care a pus temelia vieții economice a fost cea de schimb, dezvoltându-se pe mai multe faze, printre care cea mai cunoscută fiind *trocul*, metodă primordială, inventată de natura însăși. Aceasta se realiza prin schimbul mărfurilor pe mărfuri, mărfuri pe servicii, bunuri pe bunuri etc.

Dat fiind faptul că trocul era un proces uneori anevoios, deoarece trebuia să îmbine o suprapunere de dorințe a 2 persoane în același timp, oamenii au inventat bunuri intermediare care presupuneau mijloc de măsurare a tuturor celorlalte bunurilor. În acest mod a apărut în

istorie cea mai importantă etapă, care a dus la apariția banilor, așa-numita *etapa economiei monetare*. Aceasta se caracteriza prin înlocuirea schimbului cu un mijlocitor, care era diferit în dependență de obiceiurile popoarelor.

După cum primele forme concrete de bani, fixate asupra unor obiecte, ce reprezentau etalonul de măsurare a tuturor celorlalte bunuri, erau: grânele, blănurile, tutunul, scoicile, ceaiurile, dinții de animale, etc, falsificarea a început anume cu acestea. Persoanele de rea-credință înlocuiau o marfă cu una contrafăcută (de exemplu: contrafacerea unei blănuri, vopsirea unor scoici pentru ai spori calitatea etc). S-au încercat a falsifica până și acei bani- marfă care păreau greu de falsificat în acea perioadă. Au fost contrafăcuți banii sub forma pietrei de calcar, care erau evaluate

în greutate, atingând până la 5 tone și fiind extraordinar de grei.

Treptat, rolul de bani s-a restrâns la metalele prețioase (aur, argint), datorită unor proprietăți intrinseci ale acestora, având o valoare mare într-un volum mic, fiind relativ ușor și ieftin de transportat [3, p.6].

Deși nu s-a efectuat o probare a exactității informației, se presupune că în anii 3000 î. Hr. în China a apărut prima monedă, folosită în calitate de bani. Compoziția acesteia o forma metalul, care era fragmentat în forme de greutate stabilite. Acești bani erau falsificați prin înlocuirea calității metalului, fraudându-l, astfel manipulându-se la cântărirea acestora.

La nivel istoric, primele reglementări de legi (oficiale) al falsurilor monetare sunt cele care datează din perioada regelui babilonian Hammurabi (cca.1760 î.Hr.). O lege concretă, pentru pedepsirea celor ce falsificau moneda, a fost cunoscuta *Lex Cornelia de falsis*, potrivit căreia contrafacerea monetară, de orice tip era ea, se pedepsea pentru omul liber cu confiscarea averii și exilarea, iar pentru sclavi cu moartea prin tortură [4, p.46].

În secolul al VI î.Hr. au apărut primele monede realizate prin poansonare. În aria noastră geografică, primele monede metalice autohtone bătute au fost *dramele* din argint, care au fost descoperite în tezaurul de la Histria în secolele X-IV î.Hr.[5, p.9]. O dată ce erau deja gravați, indicându-se pe monedă direct valoarea acesteia, falsificarea a devenit destul de grea, însă, după cum s-a dovedit, nu imposibil de realizat. Falsificarea avea loc prin pilirea monedei, astfel, încât răufăcătorul își lăsa ceva din valoarea monedei, iar apoi o folosea mai departe cu aceeași valoare. Chiar dacă bizar, primul falsificator este considerat de către mai mulți cercetători, *statul*. Această părere a fost împărtășită anume din considerentul că în timpul lui Hippias s-au emis niște monede care nu aveau concentrația care trebuia. În această

ordine de idei putem considera că falsificarea banilor a fost realizată și de către stat, nu doar de către răufăcători.

În perioada Burebista-Decebal s-a atins un înalt grad de perfecționare în prelucrarea metalului, astfel, monedele puteau fi falsificate în așa mod, încât să nu poată fi diferențiate față de monedele autentice. Operațiunile de falsificare a monedei romane, cu o largă circulație și la noi, continuă în Imperiul Roman, devenind un adevărat fenomen, ceea ce îl determină pe împăratul Constantin I să decreteze pedeapsa cu moartea și arderea pe rug a falsificatorilor [6]. La Romani, falsurile monetare erau considerate *crimen laesae majestatis*, considerându-se un atac de sacrilegiu asupra suveranului de stat și asupra semnelor puterii sale. Nu în zadar, actualmente o mulțime de state incriminează falsurile monetare în rândul „*infraționilor contra statului*”.

Primii bani sub formă de hârtie au apărut în Imperiul Chinez, fiind introduse de către dinastia Tang în anul 910. Cu timpul, banii sub formă de hârtie au fost extinse pe teritoriul Europei, la sfârșitul secolului al XI-lea. Negustorii italieni, în locul cantităților mari de monede, au început să utilizeze hârtii de valoare, denumite „*cambii*”. Acestea aveau pecetluite detaliile schimbului comercial, inclusiv numele negustorilor. Cinci secole mai târziu, aurarii din Regatul Unit au început să emită hârtii de valoare. Ei păstrau la loc sigur monedele din aur ale oamenilor, eliberând o chitanță în care se specifica suma depusă de aceștia. Băncilor le-a plăcut această metodă și au început să emită chitanțe din hârtie pentru depozite. Utilizarea acestor chitanțe ca bani, a dat naștere bancnotelor pe care le cunoaștem în ziua de astăzi [7].

În plin *Ev Mediu*, pedeapsa pentru falsificatorii de monedă se înăsprește, aplicându-se pedeapsa cu moartea, în chinuri. Celor vinovați li se tăiau urechile, mâinile, li se

scoteau ochii, erau decapitați sau spânzurați. Fiecare stat dispunea de propriul arsenal de torturi. În Rusia, de exemplu, se turna plumb topit pe gâtul celor condamnați, urmată de tăierea capului.

În Franța (până-n secolul al XVII-lea) falsificatorii de mone-dă erau opăriți într-o șodieră [8]. Condamnații, atârnați de prajini lungi, erau scufundați cu capul în jos în apă clocotită și erau ținuți în această poziție până mureau.

În Anglia, falsurile monetare, sunt considerate încă din cele mai vechi timpuri infraționi de o manieră ce ar atenta la integritatea regelui, ce ar uzurpa o parte din puterea sa. Se considera ca având loc o linie simbolică foarte puternică între rege și monedă.

În Țările Române și Moldova până în 1646, falsificatorii de mone-dă erau pedepsiți prin tăierea mâinii drepte și turnarea de metal topit pe gură. Cu toate că Ștefan cel Mare a avut o activitate monetară foarte bogată, emițând peste 150 de tipuri de groși și jumătăți de groși, și în vremea lui s-a falsificat monedă în cantitate mare. În anii 1470-1471 s-au realizat contrafaceri după asprii lui Mehmed al II-lea. Iar după anul 1481 s-au realizat falsuri ale monedelor otomane. În Moldova, falsul monetar, a fost stimulat de nevoia suplimentării numerarului pe piața locală, cu monede care aveau un prestigiu comercial, dar care lipseau ori erau accesibile doar în cantități mici [9, p.342].

Perioada de trecere la feudalism nu era, de asemenea, scutită de fenomenul falsului de monedă. Cu referire la Moldova, în timpul domniei lui Vasile Lupu, banii falși purtau denumirea de „*calpe*”. Aici, istoria cunoaște și un caz de tragere la răspundere a unei persoane de rang înalt, a boierului Constantin Conta. În acea perioadă, falsificatorii de monedă răspundeau în baza „*Pravilei lui Vasile Lupu*” [10], care datează din anul 1646 - fiind și primul cod de legi a Moldovei. Pravila lui

Vasile Lupu distingea 2 acțiuni de săvârșire a infracțiunii menționate, care erau prevăzute în 2 articole aparte „*Pentru cea care vor face bani răi*” și „*Pentru cea ce îmblă cu bani răi*”. Falsul monetar era privit ca o infracțiune de aceeași gravitate ca și „*suduirea pre împăratul și pre domnul țării*”. Pedepșa principală pentru falsul de monedă era tăierea capului, iar după, trupul îi era ars în foc. Iar în cazul în care fapta se săvârșea în târg sau sat, se pedepsea cu moartea, fără ca cineva să aibă dreptul sa-i ia corpul pentru a-l arde, iar casa în care se făceau bani falși era confiscată. Răspundeau cu decapitarea și cei ce tănuiau despre locul falsificării banilor. Pentru cea de-a 2 acțiune, Pravila lui Vasile Lupu, spunea: „*Cela ce va cheltui sau va schimba bani răi și-i va lua de la cela ce-i face, știindu-l și cunoscându-l că iaste calpuzan, să să cearte ca și calpuzanul*”. Deci, pedepșa va fi aceeași ca și pentru falsificare.

Aceste prevederi sunt preluate mai târziu de o altă culegere de legi tipărită în anul 1652 la Tîrgoviște, cunoscută sub denumirea de **Îndreptarea legii** sau **Pravila lui Matei Basarab**, în *Glava 87* [11].

Strămoșul monedei noastre naționale este *talerul* bătut în Olanda, care a circulat în Moldova la nivelul secolului al XVII-XVIII-lea. Această monedă a dobândit denumirea de **leu**, fiind preluată, ca atare, prin legea monetară din anul 1867 de pe vremea lui Alexandru Ioan Cuza, devenind astfel moneda Principatelor Unite ale Moldovei și Țării Românești [12, p.139].

Caracteristic secolului al XIX- XX este faptul că relațiile internaționale au început să se intensifice, iar o dată cu intensificarea lor s-a început generalizarea bancnotelor aproape în toate țările lumii, fenomen urmat imediat de acțiunea de fals a acestora.

Înainte de primul Război Mondial, recrudescența falsului monetar devine destul de alarmantă, iar prin

căutarea de soluții, în anul 1914 a avut loc Congresul Internațional de la Monaco. Faptul dat a generat, cu ceva timp mai târziu, desfășurarea Conferinței Internaționale la care au participat 35 de state, decidând adoptarea „*Convenției Internaționale cu privire la reprimarea falsului de monedă*” [13].

În perioada modernă, falsul de monedă era privit total diferit. Astfel, în istorie au rămas cazuri chiar bizare cu privire la falsul monetar. O situație aparte o reprezenta falsificarea „profesională” de către Germania a banilor Marii Britanii, care a căpătat denumirea de „**bomba de hârtie**”, deoarece s-au contrafăcut monedele țărilor inamice, acționându-se ca o armă împotriva lor. Cazul dat a avut loc în timpul celui de-al Doilea Război Mondial și a rămas cea mai mare operațiune de fals al banilor din istorie, cu implicația monedele străine. Statul care a cunoscut cel mai mare succes în realizarea metode enunțate a fost Germania. Operațiunea dată a fost îndreptată, în special, împotriva Angliei. Scopul principal urmărit de Germania era cauzarea inflației în Regatul Marii Britanii, bineînțeles urmată de o criză economică enormă.

Operațiunile Germaniei s-au desfășurat în 2 faze. Prima fază purta denumirea de „*Operațiunea Andreas*” și a fost coordonată de Albert Langer. Pentru început s-a încercat descoperirea conținutului hârtiei din care s-au fabricat lirele englezești. Aproximativ un an de zile s-a pierdut pe diferite analize de laborator, dar faptul dat rămânea nedeslușit. Mai târziu, abia după implicarea inginerilor specializați ai fabricării de hârtie Mahnemuhle, după o mulțime de teste s-a reușit scoaterea în evidență a materiilor prime (fibre de ramia și fibre de in) din care erau confecționați banii englezești. Pe lângă aflarea materiilor prime din care erau confecționați lirele englezești, era necesar a se afla componența elementelor de

siguranță, ceea ce era și mai dificil de realizat. Aproximativ după un an, s-a reușit totuși reproducerea filigranelor și a diferitor elemente incluse în bancnotele englezești. La această operațiune au participat și deținuți, care își ispășeau pedeapsa pentru contrafaceri monetare, fiind scoși din închisori pentru a crea bancnote false ce nu puteau fi deosebite de cele autentice.

Cea de-a doua fază fusese „*Operațiunea Bernhard*”, căpătând această denumire datorită lui Bernhard Kruger. Operațiunea dată era caracterizată prin producerea în masă a bancnotelor. Fiind o fază destul de complicată, pentru realizarea acesteia, germanii se foloseau de prizonierii din lagărele de concentrare. Puțin mai târziu faza a doua a fost preluată de către Kruger, rămânându-i să spargă algoritmul folosit în crearea numerelor de înregistrare și să depisteze o marcă distinctă de securitate aplicată monedelor englezești de hârtie [14].

De fapt, indiferent cine a fost inițiatorul acestor falsuri, ele au avut loc în istorie datorită lui Hitler care a agreat ideea și a decis punerea acesteia în aplicare. Aproximativ peste 3 săptămâni după începerea celui de-al 2 Război Mondial, Hitler a înființat un birou special la Berlin, destinat pentru falsificarea bancnotelor englezești false.

Atunci când nemții au decis să treacă la punerea în circulație a bancnotelor falsificate, aceștia plănuiau să arunce bancnotele falsificate peste Regatul Marii Britanii. Credeau că bancnotele vor fi găsite de britanici și le vor pune în circulație, dar din păcate nu aveau suficiente avioane și s-a renunțat la acest plan. În cele din urmă a fost trimis la Banca din Zalrich un spion care avea cu el o anumită sumă de bani (lire sterline) false. După ce acesta a încercat să efectueze o anumită operațiune cu banii dați, experții băncii i-au confirmat autenticitate. După aceasta practic scopul a fost atins. Cu banii falși Germa-

nia a procurat mașini de război, aur, arme, materii prime etc.

Atunci când al 2 Război Mondial era aproape spre sfârșit maiorul Krüger a ordonat ca toată logistica împreună cu muncitorii să fie mutați la Mauthausen. Iar banii rămași, cu documentele care puteau servi drept dovezi și care nu au fost distribuiți la rândul lor, au fost aruncați în lacul Toplitz din Austria. Ce cantitate anume de lire sterline au fost falsificate, diferă de la o sursă de informare la alta, una este cert că aceștia s-au fabricat în cantități foarte mari. Această lovitură pentru economia Angliei a fost destul de mare. Nu după mult timp, după finisarea celui de-al 2 Război Mondial, Anglia a fost nevoită să scoată din circulație bancnotele de 5 și de 10 a lirei sterline, deoarece jumătate din acestea erau false.

În anul 1945 s-a trecut și la falsificarea dolarilor, rămas în istorie sub denumirea de „*super dolarul american*”, dar datorită faptului că s-a finisat al doilea Război Mondial nu s-au produs cantități prea mari de dolari falși.

Maiorul Krüger, pentru faptele sale, a fost reținut de către britanici, iar mai târziu a fost predat Germaniei. Într-un final maiorul Krüger a fost achitat, deoarece prizonierii săi au spus că acesta le-ar fi salvat viața [15].

La fel, Germania în timpul primului război Mondial, în timp ce a fost ocupat temporar o bună parte din teritoriul României, emite fraudulos prin intermediul Băncii Generale Române o mare cantitate de bani, care nu aveau nicio acoperire, fiind doar niște garanții, emisiile nefiind controlată, ci după nevoi [16, p.76].

Un caz excepțional, a fost cel al lui Artur Virgilio Alves dos Reis, fiul unui antreprenor, afacerile căruia au dat faliment. Iscușința sa ciminală i-a prilejuit să desfășoare activități de investiție aparent legale și într-un scurt timp acesta reușește să devină proprietarul general al căilor ferate

transafricane. În aceeași perioadă, după ce a procurat o mașină legală de tipărit bani din Anglia a pus în circulație Escudo de 500, care în scurt timp, alcătuiau deja un procent din banii emiși de Banca Portugaliei. În anul următor au fost întreprinse acțiuni majore de lichidare și scoatere din circulație a bancnotelor respective, emiterea cărora a avut consecințe economice grave, alături de formarea unei atitudini de neîncredere în moneda națională, a avut loc falimentarea băncilor portugheze [17, p.173]. **Artur Virgilio** a fost condamnat la 20 de ani de închisoare, considerându-se **cel mai renumit falsificator de bani al sec.XX**.

În Uniunea Sovietică figura ca unic instrument de plată rubla rusească, care avea diferite denumiri, în dependență de regiune (țară). Republica Moldova, de asemenea, a folosit rubla rusească până în anul 1993. Din anul 1968 până în anul 2002, pe teritoriul Republicii Moldova, se aplica vechiului Cod Penal al Republicii Moldova, ce prevedea o pedeapsă de la 3 la 10 ani, iar pentru săvârșirea în mod repetat sau sub formă de îndeletnicire - de la 10 până la 25 ani. Pregătirile introducerii leului moldovenesc au început încă de prin anul 1992, imediat după destrămarea URSS. Iar în anul 1993 la 29 noiembrie, leul moldovenesc, a fost introdus ca monedă națională.

Secolul al XXI-lea este pe de-a dreptul cunoscut ca având un nivel înalt de dezvoltare a tehnologiilor, de aceea falsificarea monetară începu să se realizeze în condiții chiar și de casă. Ba mai mult ca atât, prin intermediul internetului sunt puse la dispoziție diferite surse, care reliefează semnele distinctive ale bancnotelor, precum și a semnelor de securizare. Iar la nivel legislativ se tinde o armonizare a legislațiilor în domeniu a tuturor statelor, în vederea aplicării unor pedepse corespunzătoare contrafacierilor monetare.

Cu toate falsificările existente în istorie, putem enumera și câteva bancnote a căror contrafacere a fost

practic imposibilă. Astfel, nu au fost cunoscute cazuri de fals a monedei vorbitoare din Mongolia, care avea pe ea chipul fostului președinte american și un buton prin care se puteau auzi câteva cuvinte, emisă în anul 2007. Un alt exemplu elocvent este acela cu privire la dolarul american de unu, din Palau, care conținea un eșantion minuscul de apă. Actualmente, cu un grad de securizare extraordinar am putea spune că este leul României. Moneda de hârtie a României fiind confecționată pe suport de polimer.

Concluzii. De-a lungul istoriei putem accentua 2 mari metode de falsificare a banilor: metode practice cu ocazia baterii monedelor și metode practice cu privire la circulația banilor. Cercetarea genezei banilor și a evoluției lor ne arată că banii, în esența lor, au fost mai multe mii de ani o marfă specială cu valoare intrinsecă, care au îndeplinit funcția de echivalent general [18, p.238]. Intensitatea cu care s-au manifestat falsurile monetare pe perioada istorică, a determinat luarea de măsuri nu doar pe plan național, dar și pe plan internațional de către statele care real au simțit pericolul faptelor antisociale de genul dat. De aceea „falsurile monetare”, reprezintă una dintre problemele principale mondiale de care sunt preocupate majoritatea statelor lumii.

Refrințe bibliografice

1. MELNIC Svetlana. Falsificarea banilor în perindarea istoriei. În: Interuniversitaria: Materialele Colocviului Științific, ediția a-9-a, 16 mai 2013. Bălți: Presa Universitară Bălțeană, 2014, 236 p.
2. MANEA N.ROXANA. Investigarea criminalistică a infracțiunii de falsificare de monede. Teză de doctor. București, 2018, 55 p.
3. MUNTEANU Maxim. Banca Națională și Valutară între fals și autentic. Chișinău, tipogr. „Poliart”, 2018, 124 p.
4. NEGREA, Radu. Moneda- De la scoicile – monedă, la ceul electro-

nic. București: Editura Albatros, 1988, 237 p.

5. CREȚU, Daniel. Teză de doctor: Managementul activității judiciare și impactul contrafacerii și falsificării de monedă. București, 2017, 39 p.

6. DUDU, Mihail. Teză de licență: Fabricarea sau punerea în circulație a banilor falși sau a titlurilor de valoare false. Chișinău, 2011. <https://ru.scribd.com/doc/85816977/teza-continuare-duda> (accesat pe data: 09.09.16).

7. <http://bnm.md/files/BROSU-RA.pdf>

8. Alfred Maury. La Législation criminelle sous l'ancien régime, Revue des Deux Mondes, 3e période, tome 23, 1877. https://fr.wikisource.org/wiki/La_L%C3%A9gislation_criminelle_sous_l'E2%80%99ancien_r%C3%A9gime

9. Ernest Oberlander-Târnoveau. Emisiunile monetare bătute pe teritoriul Moldovei în vremea lui Ștefan cel Mare (1457-1504)- O analiză critică, în cercetări numismatice, 9-11, 2003-2005, p.299-338,

10. <https://ro.scribd.com/document/373606218/Pravila-lui-Vasile-Lupu-1646-pdf>

11. <https://remusmirceabirtz.files.wordpress.com/2013/08/pravila-mare-indreptarea-legii-1652-editata-de-ioan-bujoreanu-1885.pdf>

12. Dorel Dumitru Chirițescu. Fețele Monedei- O dezbatere despre universalitatea banului, Colecția Dezbateri Contemporane, Institutul European, 2015, 208 p.

13. Convenția internațională pentru reprimarea falsului de monedă, din 22.02.1931. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_589 (accesat pe data: 7.11.2019).

14. https://en.m.wikipedia.org/wiki/Operation_Bernhard

15. PŘEDA Alexandru. Operațiunea „Bernhard” - cea mai mare operațiune de falsificare de bani din toate timpurile. În: Gazeta de mâine din 11.03.2013. <https://www.gazetademaine.ro/cultura/operatiunea-bernhard-cea-mai-mare-operatiune-de-falsificare-de-bani-din-toate-timpurile.html>.

16. VOCHESCU Ion, BERCHEȘAN Vasile. Bancnota și falsificatorii de bancnote. București: casa de editură și presă „Șansa SRL”, 1996, 333 p.

17. NECHITA Vasile C. ș.a. Economie politică, Vol. I. Galați: Ed. Porto-Franco, 1992, 484 p.

УДК 340.12:165.742

ГУМАНИСТИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ ПРАВОВОГО ГОСУДАРСТВА

Владимир ТАРТАСЮК

аспирант кафедры теории и истории государства и права Национального педагогического университета имени М.П. Драгоманова

Статья посвящена исследованию проблемы гуманистической сущности правового государства, которая является актуальной не только в национальном аспекте, но и общемировом, ведь в демократических обществах право приобретает новое развитие - гуманистическое, основой которого являются права и свободы человека и гражданина. Определено, что правовое государство является особым состоянием организации государственной власти в гражданском обществе, которое возникает в условиях достижения в нем высокого уровня правовой культуры его членов и предусматривает реализацию государством своего функционального назначения на принципах верховенства права, разделения власти, признания и реализации прав и свобод человека и гражданина, а также взаимной ответственности государства.

Ключевые слова: гуманизм, правовое государство, свобода, права человека и гражданина, верховенство права, судебная власть.

HUMANISTIC ESSENCE OF THE RULE OF LAW

Vladimir TARTASYUK

Postgraduate Student at the Department of Theory and History of State and Law of National Pedagogical University named after M.P. Dragomanov

The article is devoted to the study of the problem of the humanistic essence of the rule of law, which is relevant not only in the national aspect, but also worldwide. In democratic societies, the right is acquired by a new development - humanistic, the basis of which are the rights and freedoms of man and citizen. It is determined that the legal state is a special state of the organization of state power in civil society. This occurs in the context of the achievement in it of a high level of legal culture of its members. It provides for the realization by the State of its functional purpose on the principles of the rule of law, the separation of power, the recognition and realization of the rights and freedoms of man and citizen, as well as mutual responsibility of the State.

Keywords: humanism, legal state, freedom, human and citizen rights, rule of law, judicial power.

ESENȚA UMANISTICĂ A STATULUI JURIDIC

Articolul este dedicat studiului problemei esenței umaniste a statului de drept, care este relevantă nu numai în aspectul național, ci și în întreaga lume. În societățile democratice, dreptul este dobândit printr-o nouă dezvoltare - umanistă, a cărei bază o reprezintă drepturile și libertățile omului și ale cetățeanului. Se stabilește că statul juridic este un stat special al organizării puterii de stat în societatea civilă. Acest lucru se întâmplă în contextul realizării în acesta a unui nivel ridicat de cultură juridică a membrilor săi. Acesta prevede realizarea de către stat a scopului său funcțional pe principiile statului de drept, separarea puterii, recunoașterea și realizarea drepturilor și libertăților omului și ale cetățeanului, precum și responsabilitatea reciprocă a statului.

Cuvinte-cheie: umanism, stat juridic, libertate, drepturile omului și ale cetățenilor, stat de drept, putere judiciară.